

REFERAT |KRS| Byutviklingsstyret (2007-2011) d. 20-11-2008

Møtedato Torsdag d. 20. november 2008 kl. 09:00

Møtested Tollbodgt. 22

Indholdsfortegnelse

Rushtidsavgift.....	3
---------------------	---

Sak 337/08: Rushtidsavgift

Vedlegg

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Uttalelse fra Songdalen kommune 29.10.08

Uttalelse fra Lillesand kommune

ATP-protokoll

Uttalelse fra Aust-Agder fylkesting

Rushtidsavgift

ATP - Svar på betenkning fra Aa. Danielsen

Betenkning fra Aage Danielsen

Uttalelse - Hellemyr Vel

Uttalelse - Syklistenens Landsforening

Uttalelse - Grønn Hverdag og Naturvernforbundet

Uttalelse - Rom Eiendom

Uttalelse - Norges Taxiforbund

Uttalelse - Transportbedriftenens Landsforening

Uttalelse - Norges Lastebileierforbund

Uttalelse - LO

Uttalelse - Næringsforeningen fagrådet

Uttalelse - Næringsforeningen i Kristiansandsregionen

Uttalelse - NHO

Uttalelse - Agder kollektivtrafikk

Uttalelse - Rådet for funksjonshemmede

Uttalelse - Parkeringselskapet

Uttalelse - Kristiansand Bompengeselskap

Uttalelse - Statens vegvesen

Uttalelse - Fylkesmannen i Vest-Agder

Uttalelse - Vennesla kommunestyre

Uttalelse - Søgne kommune

Uttalelse - Birkenes kommunestyre

ATP saksframstilling

Rushtidsrapport endelig 27.08.08

Brev fra samferdselsministeren



Dato: 07.11.08
Saksnr.: 200814479-1
Arkivkode E: 231
Saksbehandler: Hilde Gulbrandsen

Saksgang

Byutviklingsstyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

20.11.2008
26.11.2008
03.12.2008

Rushtidsavgift - utredning

Sammendrag:

Saken gjelder utredning om eventuell innføring av rushtidsavgift fra 2011, sammenhengen med belønningsordningen for bedre kollektivtransport og kommunens premisser for videre arbeid.

Med bakgrunn i den dialogen som har vært med samferdselsdepartementet og de muligheter en ser for å få til en samordnet løsning for samferdsel i Kristiansandsregionen, inkludert samferdselspakke 2 og belønningsmidler til kollektivtrafikk, anbefaler rådmannen at bystyret fatter et intensjonsvedtak om innføring av rushtidsavgift fra 2011 eller andre tiltak med tilsvarende effekt. Forslag til vedtak er i tråd med vedtak i ATP-utvalget 07.11.08.

Rådmannen forutsetter at konseptvalgutredningen med KS1 ikke forsinkes framdriften for E39, og anbefaler at bystyret understreker betydningen av at E39 vestover kommer inn på sikker plass i Nasjonal transportplan 2010-2019. Overfor departementet er det gjort klart at samferdselspakkens fase 2 med bygging av E39 er bærebjelken for den koordinerte lokale samferdselssatsingen.

Videre forutsetter rådmannen at konseptvalgutredningen med KS1 igangsettes umiddelbart og at det i tillegg til E39 og eventuell rushtidsavgift også vurderes andre tiltak for å redusere køproblemene og bidra til å løse miljøutfordringene.

Bystyrets vedtaket bør være tydelig med hensyn til Kristiansand kommunes forutsetninger for innføring av en eventuell rushtidsavgift. Dette bør etter rådmannens vurdering være at

- E39 kommer inn på sikker plass i Nasjonal transportplan 2010-2019. Foreløpige analyser viser at rushtidsavgift ikke fjerner behovet for økt kapasitet på gjennomfartsåren. Bystyret bør gi sin tilslutning til departementets ønske om konseptvalgutredning og forutsette en rask gjennomføring av denne.
- Lokal medvirkning i konseptvalgutredning for E39 må ivaretas. ATP-utvalget har i sitt vedtak forutsatt at utvalget skal være referansegruppe. I tillegg forutsetter rådmannen at den etablerte Samordningsgruppen, men representanter fra vegvesenet, fylkeskommunen og Kristiansand kommune får en rolle i arbeidet.

- En forpliktende 4-årig avtale med staten om belønningsmidler som sikrer forutsigbarhet for kollektivtransporten, i tråd med drøfting i møte med statssekretær Lahnstein 13.10.08. Møtet er referert ovenfor.

Forslag til vedtak er i samsvar med vedtak i ATP-utvalget 07.11.08.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret gir sin tilslutning til at det startes arbeid med konseptvalgutredning (KVU) og kvalitetssikring (KS 1) i statlig regi av Samferdselspakke fase 2 (E39, videreføring av myk pakke med mer) inklusiv bl.a. nærmere utredning av rushtidsavgift og alternative trafikkbegrensende tiltak fra 2011.
2. E39 fra Kristiansand sentrum til Søgne grense må inn på sikker plass i NTP 2010 – 2019.
3. ATP – utvalget må være referansegruppe i arbeidet med konseptvalgutredningen.
4. Videre utredning som nevnt i pkt.1 gjennomføres bl.a. med sikte på innføring av rushtidsavgift i morgenrushet eller eventuelle andre tiltak som gir tilsvarende effekt.
5. Det forutsettes at merinntektene fra en evt. rushtidsavgift benyttes til å forbedre kollektivtilbudet betydelig og redusere billettprisene. Endelig behandling av forslaget om rushtidsavgift skjer i 2010.
6. Det er en forutsetning at det inngås avtale med staten av minst 4 årig varighet hvor staten forplikter seg til å gi regionen betydelig mer i belønningsmidler enn i dag for å bidra til å bygge ut nødvendig infrastruktur og for å styrke kollektivtilbudet.
7. Det vurderes å gi rabatt til de som rammes hardest, for eksempel ved å sette et tak på en rushtidspassering pr døgn.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Trykte vedlegg: Brev fra Samferdselsministeren datert 3.4.2008
Saksfremstilling til ATP-utvalget 07.11.08
Protokoll fra ATP-utvalget 07.11.08
Rushtidsavgift i Kristiansand, Urbanet Analyse 26.8.08
Høringsuttalelser til Urbanets rapport
Betenkning fra Aage Danielsen med ATP-sekretariatets tilsvarende

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken:

Saken gjelder utredning om eventuell innføring av rushtidsavgift fra 2011, sammenhengende med belønningsordningen for bedre kollektivtransport og kommunens premisser for videre arbeid.

Bakgrunn for saken består av utredning om rushtidsavgift, brev fra Samferdselsministeren om belønningsordningen og restriktive tiltak, saksframstilling og protokoll fra ATP-utvalget, innkomne merknader til rushtidsutredningen og opplysninger om ønsket prosess framkommet i møte mellom representanter for ATP-utvalget, kommunen og Samferdselsdepartementet.

Rushtidsutredningen ble utført på oppdrag fra ATP-sekretariatet med utgangspunkt i Samferdselsministerens understreking av at restriktive tiltak mot bilbruk vil være en forutsetning for tildeling av belønningsmidler fra og med 2009. Ministerens krav framkommer av vedlagte brev datert 03.04.08.

Urbanets analyse viser 2 alternative innretninger av en mulig rushtidsavgift og anbefaler en løsning med bortfall av rabatt på bompengene i morgenrushet kombinert med 10 kroner i rushtidsavgift i samme periode. Utredningen inneholder også resultatene av en spørreundersøkelse, som blant annet viser andel som forsinkes av kø og betalingsvillighet. Utredningen følger saken som trykt vedlegg.

13.10.08 møtte en delegasjon fra ATP – utvalget, inkludert representanter fra Kristiansand representanter fra Samferdselsdepartementet og Vegdirektoratet ledet av statssekretær Erik Lahnstein. Hensikten med møtet var å avklare den videre behandling av rushtidssaken, og innholdet i en avtale med departementet om denne saken.

Departementet konkluderte med at det ønskes at det gjennomføres en konseptvalgutredning (KVU) med påfølgende kvalitetssikring (KS1) for Samferdselspakke fase 2 (E39, videreføring av myk pakke med mer) i statlig regi inklusiv nærmere utredning av rushtidsavgift og alternative trafikkbegrensende tiltak. Denne vil foreligge i 2010. Det er derfor ikke aktuelt å ta endelig stilling til spørsmålet om rushtidsavgift før denne utredningen foreligger i 2010. En eventuell rushtidsavgift kan derfor ikke innføres før i 2011.

Departementet har klart signalisert at et prinsippvedtak om rushtidsavgift vil veie tungt og positivt ved tildeling av belønningsmidler. Rammen er betydelig økt i 2009. Dersom det lokalt fattes vedtak om videre utredning med sikte på innføring av rushtidsavgift eller andre tiltak som gir tilsvarende effekt er departementet villig til å inngå en 4 årig avtale med Kristiansandsregionen som innebærer vesentlig økt belønningsmidler fra 2009. Et krav om 50 – 60 mill kr pr år ble av statssekretæren karakterisert for å "ligge på et realistisk nivå".

Etter møtet vurderer rådmannen at det ikke under noen omstendighet er aktuelt å innføre en rushtidsavgift før 2011.

Fra lokalt hold er dette et gunstig tidspunkt fordi nye kontrakter mellom kollektivselskapet og transportører gjøres gjeldene fra 01.01.2011. Tidspunktet er derfor gunstig med sikte på å levere et bedre busstilbud som kompensasjon for økte utgifter til bilbruk.

Høringsuttalelser

Det er kommet inn totalt 22 uttalelser til ATP-sekretariatet i forbindelse med høring forut for behandling i ATP-utvalget. Rådmannen har ikke funnet behov for ytterligere høring. Nedenfor refereres uttalelsene. Det er lagt vekt på momenter som er mest relevant for videre vurdering av rushtidsavgift og på merknader som gjelder innretning av en eventuell avgift. For fullstendig oversikt over uttalelsene, se trykte vedlegg, inkludert saksframstilling til ATP-utvalget med sammendrag og kommentarer.

Høringsinstans	Merknader
Aust-Agder Fylkesting	<ul style="list-style-type: none"> - Støtter innføring av rushtidsavgift - Ønsker rabatt for familier med barnehagebarn - Merinntektene bør brukes til bedre og billigere kollektivtilbud - Forutsetter betydelig mer belønningsmidler
Birkenes kommune, kommunestyret	<ul style="list-style-type: none"> - Birkenes kommunestyre sier nei til prinsippvedtak om innføring av rushtidsavgift.
Lillesand kommune, bystyret	<ul style="list-style-type: none"> - Er imot rushtidsavgift men anbefaler at Kristiansand fatter prinsippvedtak om videre utredning av forslag til bedre kollektivtilbud . Påpeker miljøutfordringer.
Songdalen kommune, kommunestyret	<ul style="list-style-type: none"> - Anbefaler at Kristiansand fatter prinsippvedtak om utredning av rushtidsavgift med tanke på endelig behandling i 2010 og innføring i 2011. - Rushtidsutredningen legges til grunn - Det vurderes rabatt for de hardest rammede - Forutsettes at merinntekter nyttes til bedre kollektivtilbud, som gjennomføres senest samtidig med rushtidsavgiften. - Forutsetter at staten bidrar med betydelig mer belønningsmidler - Anbefaler at det startes KVVU for fase 2 i Samferdselspakken, inkludert nærmere utredning av rushtidsavgift og alternative trafikkbegrensende tiltak. - Mener fase 2 i Samferdselspakken, Gartnerløkka – Søgne grense må inn på sikker plass i NTP 2010-2019.
Søgne kommune, kommunestyret	<ul style="list-style-type: none"> - Anbefaler at Kristiansand fatter prinsippvedtak om videre utredning av rushtidstiltak med sikte på eventuell innføring i 2011. - Søgne vil ta endelig stilling når utredninger foreligger. - Forutsetninger er <ul style="list-style-type: none"> o Belønningsmidler i størrelsesorden 60 mill/år fra 2009 o Belønningsmidler nyttes til bedre kollektivtilbud og miljøvennlig transport o Tilstrekkelig nye bussanlegg i Søgne finansieres av belønningsmidler o Styrket kollektivtrafikk i Søgne o KVVU må utrede også andre alternativer o Fase 2 i Samferdselspakken, Gartnerløkka – Søgne grense må inn på sikker plass i NTP 2010 – 2019.
Vennesla kommune, kommunestyret	<ul style="list-style-type: none"> - Anbefaler at Kristiansand fatter prinsippvedtak om utredning av rushtidsavgift med tanke på endelig behandling i 2010 og innføring i 2011. - Rushtidsutredningen legges til grunn - Det vurderes rabatt for de hardest rammede - Forutsettes at merinntekter nyttes til bedre kollektivtilbud, som gjennomføres senest samtidig med rushtidsavgiften. - Forutsetter at staten bidrar med betydelig mer belønningsmidler
Fylkesmannen i Vest-Agder	<ul style="list-style-type: none"> - Gir Kristiansand råd om å prøve rushtidsavgift som et virkemiddel for å redusere bilbruken og øke satsingen på kollektivtrafikken. - Mener det er viktig at inntektene fra rushtidsavgiften og belønningsmidlene går til å forbedre kollektivtilbudet vesentlig og senke bilettprisene betydelig, senest samtidig med at rushtidsavgift innføres.
Statens vegvesen	<ul style="list-style-type: none"> - Mener innføring av rushtidsavgift med forutgående styrking av kollektivtransporten og som en del av en helhetlig pakke vil være et viktig grep i tråd med forslag til NTP 2010-2019. - Omtaler formelle forhold, blant annet til vegloven og KVVU. - Mener det er uheldig om kommunen nå fatter vedtak om

	rushtidsavgift som begrenser mullighetsrommet for oppfølgende tiltak i etterkant av KVVU-arbeidet.
Kristiansand bompengeselskap	- Påpeker praktiske utfordringer med takster som varierer over tid
Kristiansand parkeringsselskap	<ul style="list-style-type: none"> - Mener mindre biltrafikk vil bedre fremkommelighet og tilgjengelighet i Kvadraturen, samt dempe behovet for å utvide parkeringstilbudet. - Mener rushtidsavgift samlet sett har liten betydning for korttidsparkering, men mener det er usikkerhet knyttet til dette. - Påpeker muligheten for omfordeling av handel, med en usikker effekt på trafikk og miljø. - Påpeker at langtidsparkering svekkes og påvirket parkeringsselskapets inntekter, men at en vridning fra lang til kort tid er i tråd med overordnede føringer.
Rådet for funksjonshemmede	<ul style="list-style-type: none"> - Påpeker behovet for universell utforming i kollektivsystemet, mangler i dagens system og antidiskrimineringsloven som vil gjelde fra 2009. - Ber om tilgjengelige busser i et forutsigbart system.
Agder Kollektivtrafikk	<ul style="list-style-type: none"> - Mener er rushtidsavgift vil bidra til at AKT i større grad kan nå mål om økt antall reisende med kollektivtransport - Presiserer at rutetilbud presentert i rushtidsutredningen er en skisse til mulig løsning. - Anbefaler en helhetlig kollektivsatsing der økt etterspørsel som følge av rushtidsavgiften skal dekkes først. - Påpeker følgende utfordringer: <ul style="list-style-type: none"> o Det er komplisert og kostbart å gjøre vesentlige endringer mot slutten av en kontraktperiode. Dagens kontrakt med AS Bussen løper ut 31.12.2010. o Manglende finansiering av dagens rutetilbud o Tilrettelegging av holdelasser og gater for større og flere busser o Behov for økt bemanning og mer materiell o Behov for langsiktighet, administrasjon av rushtidsinntektene og risikofordeling
NHO	<ul style="list-style-type: none"> - Ser positivt på at Kristiansand vurderer innføring av rushtidsavgift, men forutsetter at avgiften innføres parallelt med en radikal styrking av kollektivtilbudet i regionen. I tillegg er det helt nødvendig at avgiften bidrar til nødvendig forgang i samferdselsprosjekter i regionen som næringslivet er helt avhengig av. - Har en klar forventning om at E39 Gartnerløkka – Søgne grense kommer inn på sikker plass i NTP allerede i 2010 - 2013. - Viser til regionens og egne medlemmers behov og utvikling.
Næringsforeningen	<ul style="list-style-type: none"> - Mener rushtidsavgift er en kostbar ordning for publikum - Er usikre på resultatene - Er kritisk til endringer i forhold til bompengetakster i vedtatt samferdselspakke - Mener det finnes alternativer som båt, tog, leddbusser, park&ride, monorail
Næringsforeningens fagråd for Infrastruktur og Byplan	<ul style="list-style-type: none"> - Fastholder Næringsforeningens holdning, men ønsker å utdype noen momenter: <ul style="list-style-type: none"> o Mener rushtidsutredningen ikke svarer på hva vi får igjen for avgiften og mener saken må utsettes for ytterligere utredning o Trafikale forhold i sentrum må utbedres som et strakstiltak o Nedtrapping av antall parkeringsplasser må stoppe o Kollektivtilbudet må bedres, gjelder både buss og andre former o Ønsker reduksjon i matpakkekjørere, men handling pr bil

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Påpeker at handlereiser til shoppingssentre gir høyere utslipp en handlekjøring til sentrum. ○ Tviler på at rushtidsavgiften får noen effekt, snaut nok en trafikkreduksjon. ○ Mener belønningsmidler i størrelsesorden 50-60 mill bør gi en umiddelbar avlastning i veitrafikken. ○ Mener man snarest må starte arbeid med omkjøringsvei ○ Mener øyeblikkelig utbygging av E39 og Vågsbygdvaien til 4-felt er nødvendig. <p>- Uttrykker misnøye med rushtidsutredningen og mener mer dyptgripende undersøkelser er nødvendige.</p>
LO	Anbefaler innføring av rushtidsavgift under forutsetning av at foreldre med barn i barnehage på gitte vilkår innrømmes fritak fra rushtidsavgiften og rabatt på bussreiser slik at barn reiser gratis.
Norges Lastebileierforbund	Fokuserer på at det har vært en vesentlig reduksjon i utslipp fra godstransport og at forbedringen vil fortsette. Mener transportnæringen ikke bør belastes med flere kostnadsdrivende avgifter og at rushtidsavgift ikke er akseptabel for trafikk som ikke kan velge andre transportformer. Ønsker godstrafikk unntatt, subsidiært at det settes et tak så lavt som mulig.
Transportbedriftenes landsforbund	Støtter innføring av rushtidsavgift og gir ros til Kristiansandsregionen og ATP-prosjektet for helhetlig planlegging og nyskaping.
Norges Taxiforbund	Ber om gruppeunntak fra rushtidsavgiften for drosjenæringen. Ber dessuten om at maxitaxi behandles som personbil og refererer til vedtak for Oslo-pakke 3.
ROM eiendom	Ønsker rushtidsavgift på alle innfarter til sentrum, også fra Lund, og ved bilbaserte sentre. Ber om at rushtidsavgiften kan nyttes til lokaltogplanlegging.
Grønn hverdag og Naturvernforbundet	Mener rushtidsavgift er tiårets beste miljøforslag.
Syklistenes Landsforening	Er positiv til rushtidsavgift, og ønsker at deler av innkrevd avgift kan nyttes til tiltak for syklistene. Viser til samfunnsgevinst på 30.000 for hver bilist som går over til sykkel.
Hellemyr vel	Ser nødvendigheten av å tenke langsiktig. Anmoder om å se etter andre løsninger som i mindre grad presser barnefamilier.

I tillegg til innkomne merknader, har Aage Danielsen sendt en betenkning til utvalgte personer og organisasjoner. Betenkningen tar opp viktige problemstillinger men har klare svakheter når det gjelder tilnærming til for eksempel køteori. Denne følger saken som trykt vedlegg.

Rådmannen anbefaler at spørsmålene i betenkningen forsøkes besvart i konseptvalgutredningens kapittel om rushtidsavgift.

Med bakgrunn i den dialogen som har vært med samferdselsdepartementet og de muligheter en ser for å få til en samordnet løsning for samferdsel i Kristiansandsregionen, inkludert samferdselspakke 2 og belønningsmidler til kollektivtrafikk, anbefaler rådmannen at bystyret fatter et intensjonsvedtak om innføring av rushtidsavgift fra 2011 eller andre tiltak med tilsvarende effekt. Forslag til vedtak er i tråd med vedtak i ATP-utvalget 07.11.08.

Det er en forutsetning at videre utredning viser ønsket effekt på bilbruk og at konsekvenser, inkludert belastning for utsatte grupper, er akseptable. De innkomne merknadene viser et utvalg hensyn som må inngå i vurderingene.

Rådmannen forutsetter at konseptvalgutredningen med KS1 ikke forsinkes framdriften for E39, og anbefaler at bystyret understreker betydningen av at E39 vestover kommer inn på sikker plass i Nasjonal transportplan 2010-2019. Overfor departementet er det gjort klart at

samferdselspakkens fase 2 med bygging av E39 er bærebjelken for den koordinerte lokale samferdselssatsingen.

Videre forutsetter rådmannen at konseptvalgutredningen med KS1 igangsettes umiddelbart og at det i tillegg til E39 og eventuell rushtidsavgift også vurderes andre tiltak for å redusere køproblemene og bidra til å løse miljøutfordringene.

Bystyrets vedtaket bør være tydelig med hensyn til Kristiansand kommunes forutsetninger for innføring av en eventuell rushtidsavgift. Dette bør etter rådmannens vurdering være at

- E39 kommer inn på sikker plass i Nasjonal transportplan 2010-2019. Foreløpige analyser viser at rushtidsavgift ikke fjerner behovet for økt kapasitet på gjennomfartsåren. Bystyret bør gi sin tilslutning til departementets ønske om konseptvalgutredning og forutsette en rask gjennomføring av denne.
- Lokal medvirkning i konseptvalgutredning for E39 må ivaretas. ATP-utvalget har i sitt vedtak forutsatt at utvalget skal være referansegruppe. I tillegg forutsetter rådmannen at den etablerte Samordningsgruppen, men representanter fra vegvesenet, fylkeskommunen og Kristiansand kommune får en rolle i arbeidet.
- En forpliktende 4-årig avtale med staten om belønningsmidler som sikrer forutsigbarhet for kollektivtransporten, i tråd med drøfting i møte med statssekretær Lahnstein 13.10.08. Møtet er referert ovenfor.